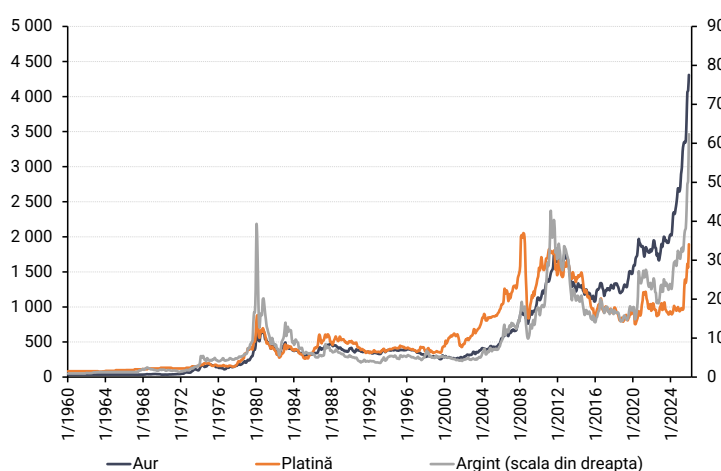


Ascensiunea expresivă a prețului la aur în anul 2025 – cauze și consecințe

În anul 2025, prețul aurului a atins cel mai înalt nivel înregistrat (4 384,90 USD/uncie) și a cumulat o creștere medie anuală de 44,1 la sută¹. În contextul dezvoltării din ultimii ani a tehnologiilor moderne și a monedelor electronice, această evoluție a prețului la aur a readus în atenție relevanța acestui activ de rezervă și a rezilienței în timp a factorilor de influență a acestuia. Totodată, prețul altor metale prețioase de asemenea a crescut semnificativ (Graficul 1). La momentul elaborării acestei analize, începutul lunii ianuarie 2026, prețul aurului a atins un nou record (aproximativ 4 600 USD/uncie), de aceea, a fost analizat mai profund ce s-a întâmplat mai exact în anul 2025 și care au fost factorii care au provocat această ascensiune fulminantă a prețului la aur.

Graficul 1: Evoluția istorică a prețurilor la metale prețioase (USD/uncie)



Sursa: Banca Mondială – Commodities Market Outlook, calcule BNM

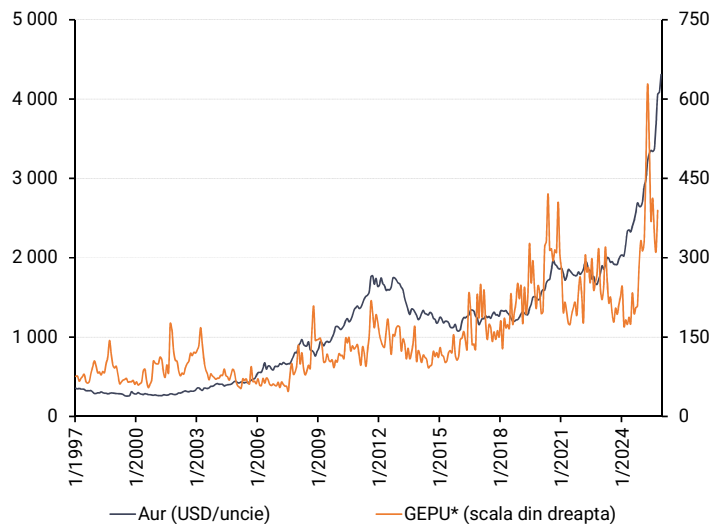
Aurul a început să fie folosit ca monedă de schimb în jurul anilor 640 î.Hr., când au fost bătute primele monede din aliaj de aur și argint în Regatul Lidia (Asia Mică), marcate cu sigiliul regelui pentru garanția greutății. Primele monede oficiale au fost realizate din electrum (un aliaj natural de aur și argint). Ulterior, sub domnia regelui Creso (aproximativ în anul 550 î.Hr.), au fost bătute primele monede din aur pur. În Egiptul Antic (aproximativ în anul 1 500 î.Hr.) aurul era deja recunoscut ca standard de schimb în comerțul internațional, însă sub formă de lingouri sau inele cu greutate standardizată, nu încă sub formă de monede propriu-zise. Romanii (aproximativ în anul 50 î.Hr.) au introdus moneda de aur numită aureus, contribuind la răspândirea aurului ca monedă principală pe întreg teritoriul imperiului. De asemenea, există dovezi că în China se foloseau mici pătrate de aur pur ca monedă legală încă din secolul al XI-lea î.Hr. În secolul al XIX-lea utilizarea aurului a fost formalizată la nivel global prin sistemul etalon-aur, unde monedele naționale erau direct convertibile în cantități fixe de aur. Acest sistem a dominat finanțele globale până în secolul al XX-lea. Deși aurul a fost utilizat timp de milenii, argintul a rămas baza tranzacțiilor zilnice și a economiilor domestice pentru cea mai mare parte a istoriei, aurul fiind rezervat în special pentru tranzacții mari sau rezerve de stat.

De-a lungul timpului aurul a fost preferat ca **activ de refugiu** pe timpuri de turbulențe, precum crize economice sau tensiuni geopolitice/ războaie. Din graficul 1 se vede cum prețul la aur și la alte metale prețioase a crescut semnificativ în anii 70 ai secolului trecut după ce SUA a abandonat etalonul-aur în 1971 și a avut loc criza petrolului din 1973-1974. În perioada 2007-2011, prețul la aur a crescut pe fundalul crizei financiare și a consecințelor acesteia, iar în 2020 – din cauza crizei aferente pandemiei COVID-19. Începând cu 2024 până în prezent, prețul la aur este în creștere din cauza războiului din Ucraina, a tensiunilor geopolitice din Orientul Mijlociu și a politicilor tarifare care au perturbat globalizarea economică.

Graficul 2, de asemenea, confirmă corelația dintre incertitudinea asociată crizelor economice și evoluția prețului la aur. Astfel, în anul 2025, pe fundalul creșterii semnificative a incertitudinii economice și a persistenței tensiunilor geopolitice, prețul aurului a crescut simțitor.

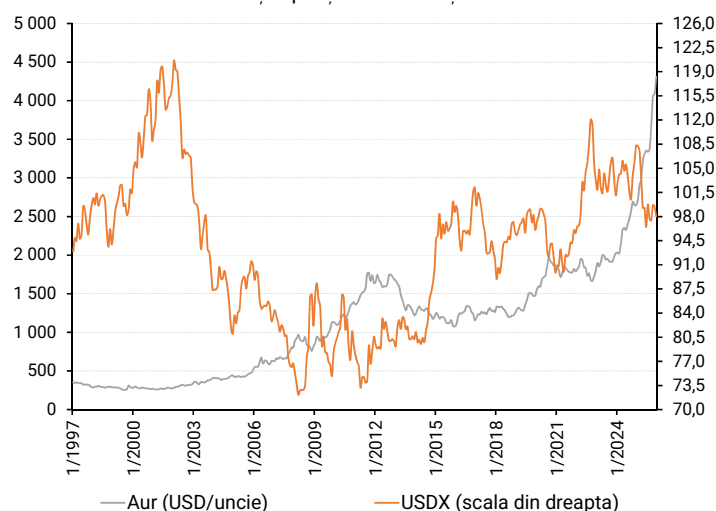
¹ Calcule BNM în baza datelor primare ale Băncii Mondiale – Commodities Market Outlook.

Graficul 2: Evoluția prețului la aur și a indicelui incertitudinii economice globale (GEPU*)



Sursa: Banca Mondială – Commodities Market Outlook, Economic Policy Uncertainty, calcule BNM
*Global Economic Policy Uncertainty

Graficul 3: Evoluția prețului la aur și a dolarului SUA



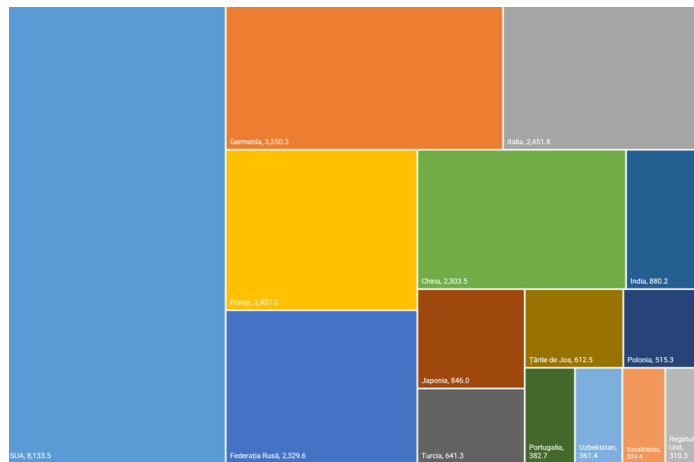
Sursa: Banca Mondială – Commodities Market Outlook, Stooq, calcule BNM

De asemenea, prețul aurului este corelat cu **evoluția dolarului SUA** (Graficul 3). Creșterea prețului la aur este asociată cu deprecierea dolarului SUA și viceversa. În anul 2025, dolarul SUA s-a depreciat pe fondul schimbărilor structurale ale obiectivelor politicii economice externe ale SUA, ceea ce a determinat creșterea prețului la aur.

Un alt factor care influențează prețul aurului îl reprezintă **politicile monetare**. În anul 2025, atât Rezerva Federală a SUA, cât și Banca Centrală Europeană au diminuat ratele dobânzilor, în contextul dispersării presiunilor inflaționiste, ceea ce din nou a favorizat creșterea prețului la aur.

Întrucât aurul este un **activ de rezervă** (Graficul 4), este de menționat că în ultimii ani băncile centrale din întreaga lume au accelerat semnificativ achizițiile de aur, într-un trend fără precedent de la mijlocul secolului trecut și care continuă să modeleze piața globală a aurului. Între 2022 și 2024, băncile centrale au achiziționat peste 3 200 tone de aur, un volum nemaîntâlnit din anii 1960. În anul 2025, deși unele bănci (ex. Banca de Rezervă a Indiei) au redus ritmul cumpărărilor, tendința globală a rămas pozitivă, iar volumul total este încă substanțial. Achizițiile din ultimii ani nu sunt concentrate exclusiv la economii mari tradiționale, ci mai degrabă la piețe emergente precum China, Polonia, Turcia, India, Azerbaidjan, Kazahstan etc. Motivația din spatele achizițiilor ar fi diversificarea rezervelor și reducerea dependenței de dolarul SUA și alte monede de referință. Aurul este considerat un activ stabil, rezistent la inflație și la riscurile financiare majore.

Graficul 4: Top 15 țări cu cele mai mari rezerve de aur
(tone, trimestrul III 2025)



Sursa: www.gold.org

Previziunile pentru prețul aurului în anul 2026 sunt extrem de optimiste, majoritatea instituțiilor financiare globale anticipând continuarea creșterii acestuia și posibilitatea atingerii unor noi maxime istorice. Deja în ianuarie 2026, prețul aurului a depășit pragul de 4 600 USD/uncie și se așteaptă ca acesta să testeze nivelul psihologic de 5 000 USD/uncie, sub persistența acelorași factori descriși mai sus. Aceasta confirmă încă o dată importanța acestui metal tradițional, într-o eră a digitalizării și a activelor netradiționale.